

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КЗ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Збірник тез виступів учасників

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Актуальні проблеми реформування
дошкільної та початкової освіти України
у контексті євроінтеграційних процесів
(20 березня 2018 р.)**

Рівне – 2018

УДК 371: 378
ББК 88.3
П-86

Збірник тез виступів учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів**» (20 березня 2018 р.). – Рівне : РВЦ МЕНУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. – 292 с.

У збірнику подано наукові тези викладачів та студентів ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», Рівненського державного гуманітарного університету, інших ВНЗ та навчальних установ із питань реформування дошкільної та початкової освіти в контексті євроінтеграційних процесів, місця дошкільних та початкових навчальних установ в системі освіти минулого.

Організаційний комітет конференції

Роганова Марина Вікторівна – д. пед. н., проф. завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»;

Пагута Тамара Іванівна – к.пед.н., доцент, директор Інституту педагогічної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

Марчук Оксана Олександрівна – к.пед.н., доцент кафедри педагогіки Інституту педагогічної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Мельничук Лілія Борисівна – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри педагогіки Інституту педагогічної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

Колупаєва Тетяна Євстафіївна – к.пед.н., професор, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Яковишина Тетяна В'ячеславівна – к.пед.н., доцент кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

кожного учасника враховується, навіть, якщо це тільки «рух у невідоме», висловлювання ідей, виконання певних практичних завдань. Міжпредметні зв'язки, застосування знань у новій ситуації.

Оскільки діти проявляють зацікавленість до всього незвичайного, яскравого, то неординарність завдань сприяє переключенню уваги, змінює хід думок, учень починає мислити не тільки логічно, а й абстрактно, творчо, що, в свою чергу, сприяє розвитку вищих форм мислення. Застосування такого методу дає можливість дітям більше спілкуватися, висловлювати власну думку, в них розвивається уміння не тільки працювати самостійно, а й у команді. Проведення заходів на одну тему в різних класах з використанням та без використання даного методу показало, що учні активніше, з більшою зацікавленістю й захопленням працюють на квест-заході [2, с. 39]

Аналізуючи власну професійну діяльність, роблю висновок, що використання квесту в навчально-виховного процесі приносить позитивні результати.

Розвиток логічного мислення, пам'яті, уваги, уяви, спостережливості підвищує загальний рівень розвиненості школяра. Ким би не збирався стати учень, який фах не обрав би, йому потрібно правильно і швидко міркувати, діяти організовано, враховуючи обставини і наявні ресурси. Впевнена, що той вчитель, який спробує створити та провести хоча б одну інтерактивну форму роботи з учнями, одразу побачить у своїх вихованцях позитивні зміни.

Список використаних джерел

1. Грабовський А. Інтерактивні технології навчання в підготовці майбутніх вчителів / А. Грабовський // Шлях освіти. – 2007. – № 3 (45). – С. 35 – 47.
2. Кравець Н. КВЕСТМАНІЯ. Методичний посібник. /Н. Кравець // – Дубно, – 2017. – 116 с.
3. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.

*Колупасва Тетяна Євстафіївна,
кандидат педагогічних наук, професор РДГУ,
завідувач кафедри педагогіки початкової освіти РДГУ*

ЕЛЕМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Розвиток засобів комунікації зумовлює необхідність пошуків та реалізації нових шляхів набуття і розширення професійних компетентностей. Відповідно, вважаємо за необхідне спинитися на аналізі та виявленні основних особливостей розвитку дистанційного навчання як нового перспективного різновиду підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Історично дистанційне навчання виникло у 1840 р., коли Ісаак Пітман запропонував здійснювати навчальний процес для студентів Англії через поштовий зв'язок [3]. Інтенсивний розвиток дистанційної освіти в Європі і Америці розпочався в 70-і роки.

В Україні дистанційна форма освіти запроваджується з 2000 р. і регулюється Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні і Положенням про дистанційну освіту МОН України, яке було затверджено Наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 р. Саме в цьому документі дано визначення поняття «дистанційне навчання» – це індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Питання «бути чи не бути?» дистанційній освіті вже не є актуальним. У всьому світі дистанційне навчання існує, займає своє соціально-значуще місце в освітній сфері. У кінці 1997 р. в 107 країнах діяло близько 1000 навчальних закладів дистанційного типу. Кількість тих, хто здобув вищу освіту в системі дистанційної освіти в 1997 р. становила близько 50 млн чоловік, у 2000 р. – 90 млн, а за прогнозами у 2023 р. Ця цифра досягне 120 млн чоловік [2].

У наукових джерелах дистанційне навчання розглядається як сучасна альтернатива заочному навчанню або його новий напрям та часто уточнюється за допомогою епітетів: «відкрите», «гнучке», оскільки передбачається відкритість цієї форми підготовки щодо доступу, програм, організації, розкладу та тривалості процесу навчання. Продовжується дискусія з приводу змісту таких термінів як «дистанційна освіта», «дистанційне навчання», «заочне навчання», «заочно-очне-дистанційне навчання» тощо.

Досить часто дистанційне навчання плутають із заочною освітою, але це не одне і теж. Якщо, навчаючись на заочному відділенні, студент зустрічається з викладачем лише на лекціях та іспитах, а основний матеріал освоює самостійно, то дистанційне навчання має на увазі, що обидва учасники навчального процесу викладач-студент перебувають у взаємозв'язку практично постійно і спілкуються за допомогою передових навчальних технологій.

Головною метою створення системи дистанційної освіти є забезпечення загальнонаціонального доступу до освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж і створення умов для реалізації громадянами своїх прав на освіту.

Дистанційне навчання забезпечує можливість навчатися тоді, коли зручно студенту, у тому темпі, що він сам обирає (в рамках установлених термінів проведення курсів), в тому місці де він перебуває (не має потреби витратити час на дорогу до ВНЗ, для здачі поточних, а іноді і підсумкових контролів). Сьогодні багато студентів працюючи навчаються, знаходяться на індивідуальному плані, перебувають у декретній відпустці, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, які підвищують свою кваліфікацію.

Варто зазначити, що дистанційне навчання в сучасному світі здійснюється за допомогою різноманітних технологій, які відрізняються за: формою подання учбових матеріалів; наявністю посередника в системі навчання або за централізованою формою навчання; за ступенем використання телекомунікацій і персональних комп'ютерів; за технологією організації контролю учбового процесу; за ступенем впровадження в технології навчання різнорідних методів ведення освітнього процесу; за методами ідентифікації студентів при складанні іспитів [5].

На сьогоднішній день існує значна кількість шляхів реалізації систем дистанційного навчання, які відмінні технічними можливостями, наявністю і рівнем складності різних функціональних компонентів, наприклад, Oracle (i-Learning), IBM (Learning Space), WebCT, "Прометей" виробництва НІЦ А СКБ, e-Learning компанії "Гіперметод", та засоби Open Source: MOODLE, ATutor, Dokeos, Claroline тощо. Проте, максимальну увагу заслуговує розповсюджена, за принципом Open Source на умовах ліцензії GNU/GPL, систему MOODLE.

Автором ідеї і концепції даної системи, а також її засновником є Мартін Даугіамас (Martin Dougiamas –доктор педагогічних наук з Curtin University Technology, Perth, Австралія). Головною метою було створення системи, відмінної від доступних на ринку, а саме такої, яка б враховувала педагогічні аспекти, що базуються на основах пізнавальної психології, і, перш за все, однієї з її течій, яка називається конструктивізмом.

Інтерфейс, допомога і документація системи MOODLE існують на багатьох мовах, які доступні і можуть бути вибрані та використані в разі потреби кожним користувачем. Система повністю обслуговується з рівня стандартного веб-браузера, не передбачає ніяких спеціальних вимог до устаткування та операційної системи, є повністю безкоштовною.

В поєднанні з відносно простою і інформаційною інсталяцією платформа MOODLE без спеціальних труднощів може бути швидко встановлена на вузівському, шкільному або навіть власному сервері [1].

Серед основних можливостей використання системи можна виділити наступні [1]:

1. Надання через мережу всім бажаним студентам або вибраній групі користувачів освітніх матеріалів.

2. Забезпечення і підтримка можливості взаємного спілкування як між учнями/студентами, які беруть участь в курсі, так і між учнями/студентами і вчителем/ведучим.

3. Документування і збереження робіт, результатів дискусії, документування заданих питань і одержаних відповідей.

4. Надання інструментів, які забезпечують можливість здійснення поточного контролю і оцінки досягнень окремих учасників та запис, збереження, аналіз, використання зворотних даних щодо кожної теми, у тому числі оцінок і відгуків (рецензій) на їх роботи.

5. Можливість аналізу участі і активності окремих учасників курсу, кількості часу, використаного на роботу з матеріалами.

При дистанційній формі навчання функції викладача суттєво змінюються. Першочерговою стає підготовка дистанційного навчального курсу на основі вже наявних джерел чи авторських оригінальних розробок та управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Це здійснюється шляхом прямого педагогічного впливу у режимі “on-line” і “of-line” чи опосередковано – через логічну структуру навчального матеріалу курсу. В обох випадках реалізується невід’ємний компонент процесу навчання – зворотний зв’язок, діалог між викладачем і студентом [4].

Загалом, дистанційна освіта в Україні ще не відповідає вимогам, які ставляться до інформаційного суспільства і не забезпечує повноцінного входження країни в міжнародний освітній простір. Щоб система дистанційного навчання зайняла гідне місце в системі освіти України, потрібно, передовсім, створити глобальну комп’ютерну мережу освіти й науки, оскільки саме комп’ютер дає змогу отримувати навчальний матеріал, є водночас і бібліотекою, і центром комунікативної довідкової інформації, і комунікативним центром, що робить його одним з учасників реалізації програми безперервної освіти в Україні [1].

Отже, система дистанційного навчання в Україні швидко розвивається і відіграє провідну роль у підготовці вчителя початкових класів. При цьому дистанційна освіта відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, пошуки і закріплення відповідних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання із застосуванням концептуального та математичного моделювання явищ і процесів.

Список використаних джерел

1. Концепція діяльності Українського центру дистанційної освіти Національного технічного університету “Київський політехнічний інститут”. – К.: КПІ, 2000. – 5 с.
2. Тагарчук Г.М. Институционализация дистанционного обучения: социологический аспект // Образование. – 2000. – № 1. – С. 63–72.
3. Дистанційна освіта в країнах світу: що, де і як? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasipodii.net/mp/article/1369//1369/>.
4. Distance Learning Centre/Summer School. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www/uapa-dlc.org.ua/smrschool>
5. Проблеми впровадження дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forest.lviv.ua/statti/distance.html>

*Марчук Оксана Олександрівна,
к.пед.н., доцент кафедри педагогіки,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет ім.акад. С. Дем’янука»*

ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗДОБУТКІВ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Використання педагогічних здобутків минулого сприяє вдосконаленню освітнього процесу в сучасних навчальних закладах. Впродовж століть на території Волині було вироблено власну систему шкільництва, що втілювалася в освітньо-культурних традиціях регіону. Саме тут діяла Острозька Академія, було укладено Пересопницьке Євангеліє, у XIX функціонували релігійні та благодійні громадські товариства, які сприяли поширенню освіти серед населення, особливо сільських жителів.

Специфіка функціонування навчальних закладів на території Волині в кінці XIX – на початку XX ст. була об’єктом вивчення таких науковців, як: Ю. Ю. Агапов, Н. М. Андрійчук, Ж. Ю. Даюк, А. С. Дем’янука, М. Єршова, М. В. Лемківський, Н. Г. Оболончик. Серед зарубіжних вчених проблеми освіти кінця XIX – початку XX століття вивчали Г. З.

ЗМІСТ

Секція 1. Спадщина В.Сухомлинського в контексті пріоритетів освіти ХХІ ст.

Андронатій Л. А., Ватаманюк Г. П. Використання літературних творів В.О. Сухомлинського в освітньому процесі дошкільної освіти	5
Ватаманюк Г. П. Погляди В. Сухомлинського на професійні якості педагога у формуванні культури мовлення дітей дошкільного віку	8
Карпенко Л. С., Марчук О. О. Моральне виховання особистості в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського	10
Кухновець О. М., Петрук О. М. Василь Сухомлинський про роль сім'ї у вихованні особистості	13
Луць С. С., Петрук О. М. Василь Сухомлинський про важливі якості учителя - вихователя	15
Тимчишин Л. В., Ватаманюк Г. П. Готовність дитини до навчання у школі в педагогічному вимірі В. О. Сухомлинського	18
Ульмер І. І. Спадщина В. Сухомлинського в контексті пріоритетів сучасної освіти	20
Чипинюк Н. В., Петрук О. М. Поради Василя Сухомлинського щодо організації морального виховання дітей	22

Секція 2. Дошкільна та початкова освіта в Україні: перспективи та проблеми реформування

Андрощук О. М., Міськова Н. М. Особливості ознайомлення з величинами у початковому курсі математики на сучасному етапі	25
Арамишин К. В., Лук'яник Л. В. Збагачення мовлення учнів початкових класів етнокультурознавчою лексикою на уроках читання	27
Вітковська С. Р. Розвиток літературних здібностей учнів початкової школи на уроках української мови та в позаурочний час	29
Вітренко А., Роганова М. В. Розвиток спілкування між дітьми старшого дошкільного віку в процесі ігрової діяльності	33
Гривіцька Р. В., Міщеня О. М. Цінності вчителя початкових класів в сучасних умовах розвитку освіти	35
Дем'ян С. М., Хом'як О. А. Проблема підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до професійної діяльності	37
Дем'янчук А. С., Марчук О. О. Сутність педагогічного поняття «патріотичне виховання» дошкільників	39
Деркач Т. В., Бісовецька Л. А. Основи методики навчання граматики в початкових класах	41
Дубич Ю. В., Мельничук Л. Б. Формування у старших дошкільників уявлень про рідне місто	45
Дьоміна В. В. Підготовка педагогів до виховання дітей-білінгвів	48
Єфименко Л. М. Теоретичні аспекти виховання комунікативної толерантності у майбутніх фахівців дошкільної освіти	50
Журавель О. С., Єфименко Л. М. Комунікативна толерантність вихователя дошкільного закладу	52
Задолинна О. Ф., Третяк О. М. Сутність мультимедійних технологій у початковій школі	54
Ісак А. Я., Мельничук Л. Б. Використання казки як засобу пізнавальної активності дітей дошкільного віку	57

Карапузь О. В., Міщеня О. М. Сутність і структура основ етичної культури молодших школярів	60
Ковальська В. В., Бісовецька Л. А. <i>Формування культурномовленнєвих знань, умінь і навичок на уроках української мови</i>	63
Ковальчук М. В., Сойко І. М. Методика проведення спостережень учнів за змінами в природі	66
Максимчук Н. С. Формування готовності майбутніх вихователів до ознайомлення дітей з народознавством	68
Мариніна І. В., Яковишина Т. В. Дошкільна та початкова освіта в Україні: перспективи та проблеми реформування	71
Мідяківська Т. А., Яковишина Т. В. Уроки образотворчого мистецтва в сучасній початковій школі	74
Мись К. Ю., Лук'яник Л. В. Упровадження творчих завдань у процес формування креативних умінь і навичок учнів початкових класів на уроках української мови	76
Мисько І. П., Сойко І. М. Інтерактивні технології як засіб навчання у початковій школі	79
Момотюк О. М., Мельничук Л. Б. Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів плчаткової школи до інноваційної діяльності	82
Пахнюк Х. В., Пагута Т. І. Формування логіко-математичних компетентностей у старших дошкільників	84
Петрик Т. А., Бісовецька Л. А. Комплексний підхід до вивчення слова на уроках української мови в початкових класах	87
Попова О. В. Формування емоційного інтелекту молодших школярів засобами театралізації	89
Приймак С. І., Боровець О. В. Проблеми та перспективи проектної діяльності учнів у позаурочній роботі	93
Промська К. В., Мілаш О. О. Використання ігор в процесі виховання самостійності дітей молодшого дошкільного віку у самообслуговуванні	95
Роганова М. В. Професійна підготовка педагога дошкільної освіти в контексті культури	98
Свіщевська О. І., Мельничук Л. Б. Розвиток творчих здібностей дошкільників засобами нетрадиційних художніх технік	99
Сидорук Ю. М., Петрук О. М. Шляхи удосконалення фізичного виховання дітей дошкільного віку	103
Сириця В. Є., Ярославцева М. І. Предметно-ігрове середовище як складова педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти	105
Сирова Ю. В. Організаційно-педагогічні засади методичної роботи в закладах дошкільної освіти України	109
Сойко І. М. Особливості проведення інтегрованих уроків у початковій школі	112
Стаднік Л. В., Лук'яник Л. В. Збагачення мовлення учнів початкових класів українською фразеологією	114
Стоян Л. О., Мельничук Л. Б. Засоби, методи і прийоми розвитку творчості старших дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності	117
Стоян М., Мельничук Л. Б. Роль гри у формуванні екологічної компетентності дошкільників	120
Тарасенко Ю. В. , Ярославцева М. І. Розвиток моторики дитячої руки і підготовки її до письма	123
Токарська К. М., Міщеня О. М. Структура педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкової школи	125
Федоренко В. В., Лук'яник Л. В. Теоретико-практичні основи формування дикції як компонента техніки мовлення	132
Шеремет М. С., Лук'яник Л. В. Типові помилки учнів початкових класів в	135

умовах інтерферентного оточення	
Шульгач Е. В., Мельничук Л. Б. Взаємодія з дорослими як умова морального виховання дітей молодшого дошкільного віку	137
Юрковська І. В., Лук'яник Л. В. Методика вивчення фонетико-орфоепічного матеріалу в початковій школі	141
Яковишина Т. В. Значення педагогічної технології «тайм-менеджмент» в актуалізації потенціалу освітнього середовища сучасного університету	143

Секція 3. Соціальна педагогіка та практична психологія у контексті професійної підготовки фахівців вищої освіти	
Савченко Л. Л. Соціокультурне середовище як фактор освітньо-виховної діяльності у ВПНЗ	146

Секція 4. Інтеграція дошкільної та початкової освіти України до європейського та світового освітнього простору	
Жук Н. В., Марчук О. О. Єдність і взаємозв'язок завдань виховання дошкільників в контексті євроінтеграційних освітніх процесів	150
Кравець Н. В. Використання інтерактивних форм роботи в освітньому процесі сучасного закладу освіти	152
Колупасва Т. Є. Елементи дистанційного навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів	156
Марчук О. О. Впровадження педагогічних здобутків вчителів початкових шкіл Волинської губернії к контексті реформування освіти України	158
Палінкаш В. І., Красовська О. О. Модель професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій	161
Пехарєва С. В., Пехарєва А. С. Сутність і особливості реформування управлінська дошкільними навчальними закладами в Україні	164
Савінова Н. С. Реалізація ідей нової української школи у формуванні освітнього простору «школи суб'єкт-суб'єктної взаємодії»	167
Шквородюк Л. В. Сучасна інклюзивна початкова освіта України в контексті європейської інтеграції	171

*Редакційно-видавничий центр
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука,
33027, м. Рівне, вул. ім. академіка Степана Дем'янчука, 4
Наклад: 50 примірників.
Підписано до друку 13.03.2018 р.
Друк офсетний.*